

Meningen med Forslaget, og det synes jeg er fuldt ud rigtigt. Spørgsmaalet er her, om man mener at skulle tage Hensyn til den, der tilfældigt har Ejendomsretten til Jorden, eller til den, der er Bruger af den, udfører Arbejdet ved Jorden. Jeg tror nu, at en saadan Lovgivning vil være ikke alene til Fordel for Brugeren, men ogsaa til Fordel for Samfundet, fordi Brugeren vil være mere interesseret i at passe Jorden forsvarligt, dygtigt og godt, naar han har Udsigt til, at dette Arbejdes Resultat kommer ham selv til gode og ikke den tilfældige Ejer. Naar det saa gennemføres paa den Maade, at den Afgift, der skal svares, ikke fastsættes rent vilkaarligt af Brugeren, men skal fastsættes af en Kommission i Tilfælde af, at Ejeren og Brugeren ikke kan komme overens om dens Størrelse, synes jeg, der er taget det Hensyn til Ejeren, som man med Rimelighed kan forlange.

Det ærede Medlem sluttede med at sige, at det var forstaaeligt, om det socialdemokratiske Parti som Oppositionsparti havde fremsat et saadant Forslag, men at det ikke var forsvarligt af et Regeringsparti. Der er her en Forskel paa vor Opfattelse og det ærede Medlems Opfattelse. Vi har ikke i sin Tid taget vort Standpunkt til det Spørgsmaal, fordi vi var Oppositionsparti, vi har taget det, fordi vi ansaa det for rigtigt. Om det ærede Medlem mener at kunne have een politisk Opfattelse, naar han hører til et Oppositionsparti — og det gør jo det ærede Medlem for Tiden —, og en anden, naar han — det vare længe — kommer til at tilhøre et Regeringsparti, maa han selv forsøre; men en saadan Politik kan vi fra vor Side absolut ikke forsøre.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Holstein har Ordet for en kort Bemærkning.

Holstein: Den højtærede Landbrugsminister har slet ikke besvaret de to centrale Spørgsmaal, jeg rettede til ham, nemlig om Omfanget af disse Beføjelser, der gives Brugeren af henholdsvis Gaarde og Lejehuse paa Landet. Vi tager et Eksempel. En Forpagtergaard har været forpagtet ud f. Eks. paa 16 Aar, og Forpagteren er død, og hans Enke er død, men de har ved en testamentarisk Erklæring bestemt, at en af deres Sønner skal have Gaarden i Forpagtning for et lige saa langt Aaremaal, som de selv har haft den, altsaa paa 16 Aar til. Hvorledes bliver saa Forholdet for den Søn, naar Kontrakten udløber, efter de næste 16

Aars Forløb? Har saa den Søn Lov til med sin Kone at lave en lignende testamentarisk Bestemmelse om, at deres Børn skal have Gaarden paa 16 Aar, eller er det kun lige for de Forpagtere med deres Børn og Svigerbørn, som sidder der i Øjeblikket, at hele den Brugsbeføjelse skal indføres? Det har den højtærede Landbrugsminister ikke besvaret, og det er afgørende for Vurderingen af Arten af hele hans Lovforslag. Men selv om man vilde begrænse det, saaledes som der er en Mulighed for at begrænse det, skulde det saa f. Eks. ogsaa gælde for de umyndige Børn? Hvis en Forpagter, der har en eneste Søn paa 2 Aar, dør, og han med sin Kone i en Erklæring har bestemt, at Sønnen skal have Gaarden i Forpagtning, skal saa denne Søn paa 2 Aar have Gaarden i Forpagtning paa 16 Aar, i saa Fald under Værge? Og med Hensyn til Lejehusene vil jeg spørge: Hvilken Betyggelse opnaas der for Lejere af Huse, hvor Lejemaalet gælder 1 Aar og kan opsiges med et halvt Aars Varsel, hvis man vil give tilsvarende Bestemmelser for deres Børn og Svigerbørn, som der gives for Gaardenes Vedkommende?

Andreasen: Vi har i Dag oplevet et historisk Øjeblik i denne Sal. Manden fra Husmandsstedet i Skafterup — det er vistnok ude i Flakkebjerg Herred — og Greven fra Holsteinborg i — jeg ved ikke, om det er Flakkebjerg Herred eller (*Martin Hansen:* Det er Øster Flakkebjerg Herred) . . . faldt hinanden i Favnen. Det er noget hidtil ukendt. Der har været Tale om, hvad der er sket med Hensyn til dansk Landbolovgivning, fra vi fik en lovgivende Forsamling her i Landet. Hver Gang Rigsdagen og navnlig Folketinget har beskæftiget sig med Beskyttelse for de smaa derude paa Landet omkring Herregaardslottene: Herregaardsarbejderne, de, der ved deres Slid skabte Værdierne, som de høje Herrer levede højt paa, har Stemmerne baade fra Husmanden — der var maaske kun faa Husmænd til at begynde med — og fra Gaardmanden her i Folketinget altid lydt ganske anderledes skarpt og bestemt afvisende overfor, hvad de Herrer Grever og Baroner førte frem, som skulde tjene til Forsvar for de store Forrettigheder, som de ved Tidernes Ugunst fra vore Forfædres Dage var kommet i Besiddelse af. Jeg vil gerne trække det skarpt op: Greven fra Holsteinborg og Manden fra Husmandsstedet i Skafterup, det er Situationen under dette Lovfor-